

Cumpensaziun da dischavantatgs en la furmaziun professiunala da basa

www.berufsbildung.gr.ch

Amt für Berufsbildung
Uffizi per la furmaziun professiunala
Ufficio della formazione professionale

Fegl d'infurmaziun – Cumpensaziun da dischavantatgs en la furmaziun professiunala da basa

Per ils giuvenils è la midada da la scola obligatorica a la furmaziun professiunala ina midada impurtanta. Per giuvenils cun ina restricziun è quest pass spezialmain pretensius, perquai ch'els ston s'orientar cun lur restricziuns individualas en in nov ambient d'emprender e da lavur.

Igl è perquai impurtant d'avair a temp in accumpagnament che resguarda la situaziun persunala. Quest accumpagnament sustegna cunzunt en connex cun la preparaziun da la tscherna da professiun e cun la tschertga da fufragnadis e plazzas d'emprendissadi sco er durant la scolaziun e durant la preparaziun per la procedura da qualificaziun.

Tar la tscherna da professiun ston vegnir guardà, che las fermezzas individualas possian vegnir utilisadas uschè bain sco pussaivel e che las restricziuns existentas n'hajan betg in effect negativ essenzial per la scolaziun. Ils pass tranter differentas scolaziuns pon influenzar l'egualitad da las schanzas da persunas cun restricziuns. Las differentas pretensiuns dals differents lieus da furmaziun – manaschi, scola professiunala spezialisada e curs intermanaschials – ston perquai vegnir resguardadas adequatamain.

Cumpensaziun da dischavantatgs

Emprendistas ed emprendists cun ina restricziun han – resguardond la finamira professiunala – il dretg d'ina cumpensaziun da dischavantatgs, sch'ellas ed els èn dependents d'adattaziuns pervia da lur restricziun. Questas adattaziuns pon pertutgar il manaschi d'emprendissadi, la scola professiunala spezialisada, ils curs intermanaschials, la scola da maturitad professiunala u la procedura da qualificaziun.

La cumpensaziun da dischavantatgs cumpiglia mesiras che cumpenseschan ils dischavantatgs che resultan d'ina restricziun. En quest connex vegnan adattadas las cundiziuns da l'emprender e da l'examen, betg dentant las finamiras d'emprender e da scolaziun da la professiun respectiva.

Ina cumpensaziun da dischavantatgs vegn concedida, sche la restricziun n'impedescha u na restrenscha betg decisivamain la pratica da la professiun tschernida.

Sch'i resulta in basegn da sustegn, è l'emprendista u l'emprendist respectivamain sia represchentanza legala responsabla per instradar ils pass necessaris. En il cas ideal duess l'annunzia vegnir fatga al cumenzament da la scolaziun u il mument ch'ina restricziun sa mussa durant la scolaziun.

Premissas

Per fixar mesiras adattadas dovri in'expertisa actuala fatga d'ina media u in medi ubain d'ina istanza cumpetenta renconuschida. Quella cuntogna:

- la diagnosa,
- ils effects individuals da la restricziun,
- mesiras cumpensatoricas pussaivlas.

L'expertisa na duess per regla betg esser pli veglia che 2 onns.

Cumpensaziun da dischavantatgs en la furmaziun professiunala da basa

www.berufsbildung.gr.ch

Amt für Berufsbildung
Uffizi per la furmaziun professiunala
Ufficio della formazione professionale

L'emprim onn da scolaziun vala per tut las personas participadas a la scolaziun sco fasa d'orientaziun e da decisiun. I sto vegnir prendida en mira ina collavuraziun orientada a la promoziun tranter

- l'emprendista u l'emprendist
- la furmatura professiunala u il furmatur professiunal
- la persona d'instrucziun da classa da la scola professiunala spezialisada u da la scola da maturitad professiunala
- la direcziun dals curs intermanaschials
- l'Uffizi per la furmaziun professiunala.

Sche las cumpetenzas centralas professiunalas na pon betg vegnir cuntanschidas – malgrà la cumpensaziun da dischavantatgs concedida – èsi d'examinar, sche la relaziun d'emprendissadi duai vegnir schliada.

Tscherna da la professiun e cussegliaziun professiunala

Discurs da cussegliaziun

La Cussegliaziun da professiun, da studi e da carriera sustegna giuvenils cun restricziuns, quai cun far discurs e dar infurmaziuns durant il process da la tscherna da professiun. L'individualitad e l'autodeterminaziun dals giuvenils vegnan promovidas e lur resursas existentas rinforzadas.

Sch'i vegn constatà ina restricziun durant il process da cussegliaziun, infurmescha la cussegliadra u il cussegliader ils giuvenils – e sche pussaivel er las personas responsablas per l'educaziun – davart la pussaivladad d'ina cumpensaziun da dischavantatgs e davart la procedura da dumonda respectiva.

Annunzia per l'assicuranza d'invaliditad (AI)

Betg mintga restricziun da la sanadad ademplescha las premissas d'ina invaliditad en il senn da la Lescha federala davart l'assicuranza d'invaliditad. Per prestaziuns da la AI en il sector da las mesiras professiunalas sto dentant exister ina invaliditad renconuschida.

L'annunzia tar la AI sto vegnir fatga da las personas responsablas per l'educaziun. Las personas d'instrucziun e las personas spezialisadas duain perquai infurmar quellas a temp en chaussa.

Dumonda per ina cumpensaziun da dischavantatgs durant il temp d'emprendissadi

La dumonda per ina cumpensaziun da dischavantatgs sto vegnir inoltrada da l'emprendista u da l'emprendist – eventualmain ensemen cun la represchentananza legala e sche necessari cun integrar la furmatura professiunala u il furmatur professiunal – al cumenzament da l'emprendissadi u al cumenzament da la maturitad professiunala respectivamain cura ch'ina restricziun sa mussa, e quai sur qv@afb.gr.ch.

A la dumonda sto vegnir agiuntada l'expertisa necessaria. L'Uffizi per la furmaziun professiunala examinescha ils documents inoltrads e fixescha las mesiras respectivas.

Cumpensaziun da dischavantatgs en la procedura da qualificaziun

Cumpensaziun da dischavantatgs en la furmaziun professiunala da basa

www.berufsbildung.gr.ch

Amt für Berufsbildung
Uffizi per la furmaziun professiunala
Ufficio della formazione professionale

La procedura da qualificaziun sto da princip correspunder a las pretensiuns da la professiun respectiva.

Emprendistas ed emprendists cun ina restricziun pon dumandar ina furma d'examen adattada, sch'il success da l'examen dependa da la furma da l'examen – e betg dal cuntegn da l'examen – e sche la mesira resta commensurada.

Quai po per exempel esser il cas, sch'ina emprendista u in emprendist ha pervia da sia restricziun – malgrà ch'ella u el ha enconuschientschas specificas suffizientas – difficultads

- da chapir las lezias ed ils pensums u
- d'elavurar dumondas d'examen en la furma pretendida.

La dumonda per ina cumpensaziun da dischavantatgs en la procedura da qualificaziun sto vegnir inoltrada sur qv@afb.gr.ch. Sche quai n'è betg anc vegnì fatg, ston vegnir aggiuntadas in'expertisa actuala sco er ina recumandaziun davart mesiras adattadas per cumpensar il dischavantatg.

Termin d'inoltraziun: il pli tard fin la fin d'october da l'onn avant l'examen parzial, l'examen final u l'examen d'admissiun e da maturitad professiunala.

Suenter avair examinà ils documents decida l'Uffizi per la furmaziun professiunala – en enclegientscha cun la schefexperta u il schefexpert – davart las mesiras che ston vegnir concedidas.

Disposiziuns generalas

Mintga cumpensaziun da dischavantatgs vegn examinada e fixada individualmain. Sco basa serva il rapport dal Center svizzer da servetschs per la furmaziun professiunala (CSCP) «*Cumpensaziun da dischavantatgs per persunas cun impediments en la furmaziun professiunala*».

Concedidas vegnan mo adattaziuns formalas, sco per exempel:

- supplement da temp
- pausas pli lungas
- diever da meds auxiliars spezialas
- local d'examen separà
- ulteriuras mesiras organisatoricas adequatas

En l'attestat federal da furmaziun professiunala (AFP), en l'attestat federal da qualificaziun (AFQ) sco er en l'attestat da maturitad professiunala na vegnì fatg nagina indicaziun davart la cumpensaziun da dischavantatgs concedida.

Contact

Uffizi per la furmaziun professiunala, Grabenstrasse 1, 7001 Cuir, qv@afb.gr.ch, 081 257 30 46